

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Antiqvae Lectionis Tomus ...

In Qvo XVI. Antiqua Monvmenta Ad Historiam Mediae Aetatis Illvstrandam,
Nvnqvam Edita

Canisius, Heinrich

Ingolstadii, 1601

In Epistol. XLIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64144](#)

Valde solitus sum, inquit Alcuin, episc. 47. de itinere profectionis in hostem, quia plurima solent in talibus euenire pericula rebus. Et paulo post. Dam ceta Saxoniam. In fine Carolo M. vitoriam precatur his verbis: Dauid dilectum suum, & vos omnes victores cum gaudio reducat.

IN EPISTOL. XLIII.

F(ilius) Elici Hic est, nifallor, Felix Hildebaldus Coloniensis Archiepiscopus, cuius industria (vt ait S. Ludgerus in episc. cap. 9. de canonizatione S. Suiberti ann. 804.) & pia instantia sanctus Leo V Verdani nauigauit, & sanctum Suuibertum in Santos tetulit, praesente Carolo Magno.

IN EPISTOL. XLIV.

V idetur scripta ad Edilhardum, quem persecutus est Offa Reg. fol. 94. Merciorum, sedem Archiepisco patus, olim Cantuarie fundatam, in Lichefeldam transferre conatus, ut inquit V Vil-lum Malmesbur. li. 1. Reg. Angl. cap. 4. Sed Kenulphus Offa successor Edilhardum (quem & legatum Romanam misit) restituit. Exstant apud Continuatorum Bedae lib. 1. cap. 12. & 13. literae hac de re. Kenulphi & Leonis II.

Quae oīa liquidē intelligi possunt ex epistolis Alcuini, quas Malmesbur. lib. 1. de gestis Reg. Angl. cap. 3. & lib. 1. de gestis Pontific. Angl. citantur.

Domino sanctissimo atque omni honore dignissimo Ethelardo Archiepiscopo.

Lectis prosperitatis vestræ literis & prosperitate itineris vestri & reuersionis in patriam; & qualiter Apostolica benignitate suscepti fuistis, toto cordis affectu, animoq; latissimo gratias egit Domino Deo sempiterno, qui magno clementia dono viam vestræ peregrinationis prospero directitnere, & dedit vobis gratiam in conspectu Patris Apostoli, & legationis effectu, & voti compotem redire concessit:

Oooo 2

cessit:

cessit: & primi nostri Doctoris sanctissimam sedem ad p̄stinum culmen dignitatis per te iterum exaltare dignatus est: quæ cuiusdam dissensionis scissura, quorundam inuidiosa scissura ad horam discissa esse videbatur. Felix, qui unitatem pacis fraterno amore conseruare studet: sed ille multo felicior, qui ab aliis disrupta charitatis viscera pilobore ad vnius compagem corporis reformatæ nititur. Igitur nunc gratia operante diuina, membrorum unitas adhæret capiti proprio, sacerdotalis dignitas antiquo gratulatur honore, & germana pax inter summos Britanniæ Pontifices splendescit, & sub duabus Metropolitanorum civitatibus una pietatis & concordiae viget voluntas, sicut in literis veræ beatitudinis lectum intellexi.

Item in alia epistola intercedit pro Merciorum Episcopo, ut viuens pallio non exuatur, his verbis:

Sanctorum Scripturarum lectio per tuam sanctissimam curam renouetur, & Ecclesiastica dignitas ubique exaltetur, & sancta Sedes, quæ prima fuit infide, prima sit in sanctitate & honore, quæ partim discissa est, non rationabili consideratione, sed quadam pietatis cupiditate. Quod si fieri possit ut pacificè adunetur, & scissio resatciatur, bonum videtur esse cum consilio omnium sacerdotum Christi & Coepiscopi vestri Eboracensis Ecclesia ut hanc ita tamen ut pater pius diebus suis pallio non exuatur, licet ordinatio Episcoporum ad sanctam & primam Sedem recurrat. Fuit igitur Ethelardus unus, qui nobis non cunctando, sed satagendo restituit rem. Licet enim nobis mutuari dictum Ennij de Fabio. Ein non solum Cantia ingentis beneficij est obnoxia, quod eam ad pristinam dignitatem laboribus suis suscitauerit, verum etiam tota Anglia, quam degeneri Sedi substerni passus non fuerit. Vir post primos Doctores summis Pontificibus comparandus, & p̄enè dixerim

HENR CAS
S J J
COMPT
SI V
Z +

tim præferendus: atque haud scio si dicto delinquoz; cum
prefecto excellentius videatur, restaurasse dignitatem amic-
am, quam conseruare partam: quamvis & illud nonnullæ
laudis habeatur. Quod si alicui in quæstionē venerit, quan-
tz sanctitatis & reuerentiaz fuerit, legat epistolam Leonis
Papa Kenulfo Regi missam, quæ in 1. libro gestorum Re-
galium inuenitur: in qua vocat eum sanctissimum, dignis-
simum, charissimum, peritissimum. Quæ nimirum verba
summus ille & sanctus Papa non iteraret, nisi rata esse con-
staret. *Hæc ex Malmesbur.*

Pati à gente tua) Has ipsas persecutiones Ecclesiarum de-
fribi Malmburienſis li. 1. reg. Angl. c. 4. & graui amaroq; filo Ex-
probrat genii Merciorum Alcuinus epistola ad Offam, citante Mal-
mesbur. Ego paratus eram cum muneribus Caroli Regis ad
vos venire, & ad patriam reuerti, sed melius mihi visum est,
propter pacem gentis meæ, in peregrinatione remanere;
nesciens quid fecissem inter eos, inter quos nullus securus
esse, vel in salubri consilio proficere potest. Ecce loca san-
cta pagani vastata, altaria periuris fœdata, monasteria a-
dulteriis violata, terra sanguine dominorum & Principum
fœdata. Vbi quod de adulteriis Alcuinus mentionem facit, addè quæ
S. Bonifacius episc. ad Ethelbaldum antecessorem Offæ: Audiui-
mus, quod optimates pœne omnes gentis Merciorum, tuo
exemplio, legitimas vxores deserant, & adulteras & sancti-
moniales constuprent; quod quam sit peregrinum ab ho-
nestate, doceat vos gentis alienæ institutio. Nam in anti-
qua Saxonie, vbi nulla est Christi cognitio, si virgo in pater-
nado, vel maritata sub coniuge fuerit adulterata, manu
propria strangulatam tremant; & supra fossam sepultæ cor-
ruptorem suspendunt: aut cingulo tenus vestribus abscissis
flagellant eam castæ matronæ & cultellis pungunt; & de
villa in villam missæ accurrunt nouæ flagellatrices, donec
interimant.

Ooooo 3

23. Cui

23. Cui gregem Christi abituras relinquis?) Velix hum
bis, quibus discessum dissuaderet, certus sum, hanc scriptam epistolam
Ethelhardum: de qua ausim afferere, esse illam ipsam, in qua Alu
nus fatetur se dissuasisse abitum. Citat Malmesbur. lib. i. de Pontifici
Engl. Sanctissimo Patri & in membris Christi valde ven
rando Ethelardo Archiepiscopo, &c.

Suasi aliis literarum mearum apicibus, Sanctatem ve
stram permanere in patria, nolens lumen Britanniae extin
gui. Sed siat, quod Deo placet, ut proficiat Christi Ecclesie.
Prosperum iter faciat vobis Deus, Angelorum eius com
tante, prosperè vos ducat atq; reducat dulcissime & aman
tissime pater. Maximè autem precor, ut apud sanctos Apo
stolos mei habeatis memoriam, sicut nos apud S. Martinum
vestri habere dulce habemus.

28. Offanum.) Offanus idem, qui & Offa. de quo episc. 32. viii
citamus epistolas Alcuini ad Offam. Hac forma Beda, Bedanu
minatur à discipulo suo ep. de transitu Bedæ. Sic & S. Columba, Co
lumba; & Theganus scriptor gestorum Ludouici vocatur Thega
& Thegam.

IN EPISTOL. XLVI.

VIRO III.) Interpretor, Viro Illustri quia paulo posse. Vestra
nobilitas. Nomen huius quale fuerit, patet ex hac & subse
quente 47. epistola; ubi, Homerum appellat. Sed eomo, que ipse
Alcuin. se Flaccum; & Carolum M. David nominat; familiariter
illi aeo, varia nomina adscendi. Hic me quondam (ut inter
amicos ioca) Phœbum vocabat, ait Sidon. Apoll. lib. 8. ep. 11.
ipse à nobis vatis Odrysij nomine accepto. Hunc Homerum
fuisse legatum à Carolo M. in Italiam missum, colligo ex ep. 47. Ego
quasi penè orbatus filii remaneo domi. Damæcta Saxon
am, Homerus Italianam, Candidus Britanniam recessit. Forte
nomine Homeri Engilbertum intelligit, quem Carolus M. misit in
Italiam, ut patet ex ep. 27. 49. 51. 52.